

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اسم اعظم در عرفان نظری

عصر ۴۰ رجبی کبودچشمه

انتشارات سروش سپهر

۱۳۹۷

سرشناسه	: رجی کبودچشمه، معصومه، ۱۳۴۸-
عنوان و نام پدیدآور	: اسم اعظم در عرفان نظری/معصومه رجی کبودچشمه.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات سروش سپهر، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۷ ص.
شابک	: 978-622-6273-12-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
موضوع	: اسم اعظم
موضوع	: Fod'n Gneatext name
موضوع	: خدا -- نامها
موضوع	: God -- Name
هیندی کنگره	: BP۲۱۹/۹۴/۳ الف ۱۳۹۷
ردیفی	: ۲۹۷/۴۲
شماره انباشناسی	: ۵۵۸۱۱۸۵

عنوان: اسم اعظم در عرفان نظری
 مؤلف: معصومه رجی کبودچشمه
 ویراستار: محمدطاهر ابراهیمی اوریمی
 ناشر: سروش سپهر
 صفحه آرا: مهدی اکبرزاده
 طراح جلد: شادی مرادی
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۷۳-۱۲-۱
 نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷
 شمارگان: ۱۰۰۰
 تعداد صفحه: ۱۰۷
 قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

تلفن ناشر: ۰۹۱۲۸۲۷۰۱۹۵ - ۶۶۴۲۴۰۸۸

پست الکترونیکی: sorousehsepehr94@gmail.com

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

پیشگفتار	۵
مقدمه	۶
فصل اول: مفاهیم بنیادی در فهم اسم اعظم	۷
وحدت وجود	۸
تبیین فلسفی وحدت در کثرت و کثرت در وحدت	۹
تعریف وحدت وجود از منظر عرفا	۱۲
معانی مختلف اصطلاح وحدت وجود	۱۳
وحدت اسمی و وحدت (وحدت تشکیکی)	۱۴
وحدت شناسی و خود	۱۵
وحدت شری	۱۷
وحدت وجود در سیره عرفاء، مسلمان	۱۹
تجلی و ظهور	۲۱
تعریف تجلی و ظهور	۲۱
اقسام تجلی، فیض اقدس و فیض مقدس	۲۳
اعیان ثابته	۳۰
“تجلی” وحدت در کثرت	۳۴
مراتب تجلی و ظهور	۳۶
فصل دوم: اسماء و صفات حق تعالی	۳۹
اسماء و صفات حق تعالی	۴۰
اسم در اصطلاح حکما و عرفا	۴۱
توقیفیت اسماء	۴۳
آیا اسماء و صفات حق زائد بر ذاتند؟	۴۶
فرق بین “اسم” و “اسمِ اسم” و علت تفکیک بین آن دو	۴۸
اقسام اسماء	۵۳
امهات اسماء	۵۴
تناکح اسماء	۵۶

۶۱	فصل سوم.....
۶۱	اسم اعظم و مظهر آن در عرفان اسلامی.....
۶۲	اسم اعظم.....
۶۳	اسم اعظم در قرآن و روایات.....
۷۰	اسم اعظم در نگاه عرفا.....
۷۴	انسان کامل تجلی اسم اعظم.....
۷۷	انسان کامل در قرآن.....
۷۸	انسان کامل از منظر عرفان نظری.....
۷۸	انسان کامل مظهر کل اسماء الهی.....
۸۰	انسان کامل، اسطه‌ی فیض الهی.....
۸۶	انسان کامل، جل جلاله، جمیع مراتب.....
۹۰	اسم اعظم و حقیقت معنوی.....
۹۳	خاتم اولیاء.....
۹۳	ولی و ولایت در لغت و اصطلاح.....
۹۶	ولایت و خاتمیت حضرت صاحب الامر (عج).....
۹۷	ولایت و خاتمیت حضرت عیسی (ع).....
۱۰۱	نتیجه‌گیری.....
۱۰۳	منابع و مأخذ.....
۱۰۳	کتاب‌ها.....
۱۰۷	فهرست مقالات و پایان‌نامه‌ها.....

پیشگفتار

عرفان نظری پیدایش عالم را به اسما و صفات خداوند نسبت می‌دهد. در این بینش کثرت عالم به واسطه کثرت اسما و صفات، تبیین می‌شود. حق تعالی در حاقّ واقع ذات واحد من جمیع جهات است که دارای اسما و صفات کثیری است و به حسب این اسما و صفات، در صور جمیع موجودات ظهور می‌یابد. سماء الهی کمالات خداوند را به منصفه ظهور می‌رساند و از این جهت بین اسما تفاوت و تمایز است. یعنی برخی کمالات را بیشتر می‌نمایانند و برخی کم‌ترواز این جهت برخی محبطند و برخی محاط، برخی عظیم هستند و برخی اعظم. بین مظاهر اسما نیز از جهت مظهر تفاوت است. اسم اعظم به عنوان کامل‌ترین اسم و مظهر آن به عنوان کامل‌ترین مظهر در نظام تکوین از اهمّ خاص برخوردار است. این که اساساً مقصود عرفا از اسم تنها الفاظی است که بر معنایی دلالت می‌کنند یا این که اسم را بر حقایقی خارجی اطلاق کرده‌اند و در این صورت اسم اعظم در نظام اسامی را چه جایگاهی قرار گرفته و با چه اصول و مبانی تبیین می‌شود و آیا می‌توان انسان کامل را مظهر اسم اعظم دانست یا نه و در این صورت انسان کامل کیست و چه جایگاهی در هستی دارد، آشنایی با نظام معرفتی عرفان نظری و تبیین مفاهیم بنیادی مرتبط با اسم اعظم مانند وحدت وجود، تجلی و ظهور اسما و صفات حق تعالی و... در راستای فهم دقیق جایگاه اسم اعظم در عرفان از جمله مسائلی است که نوشته حاضر در صدد است به آن بپردازد.

اسم اعظم خداوند در سخنان مأثور از حضرات معصومین از اهمیتی ویژه و جایگاهی خاص برخوردار است؛ تاجایی که دفع غم و اندوه، برطرف شدن مگانه‌ها، باز شدن درهای بسته آسمان و حتی زنده شدن مردگان و ورود مؤمنان به بهشت رضوان به آن اسم بسب داده شده. از طرف دیگر در هستی‌شناسی عرفانی اسما و صفات حق تعالی مهم‌ترین عامل ارتباط وجودی و معرفتی با خداوند دانسته شده است. تا آن جا که جریان فیض و ظهور کائنات به اسما و صفات خداوند و لوازم آن‌ها مستند است. شناخت خداوند نیز تنها به واسطه اسما و صفات حاصل می‌شود. در این میان اسم اعظم به عنوان کامل‌ترین و مهم‌ترین اسم بیشترین نقش را بر عهده دارد و از آن جایی که بر مبنای بینش عرفانی همه اسماء الهی را ظهورات و تجلیاتی است متناسب با آن اسم، قطعاً آن حقیقتی که مظهر اسم اعظم الهی باشد، بیشترین نقش را در نظام تکوین و حیات مادی و معنوی انسان‌ها بر عهده دارد و این امر به خوبی می‌تواند بیانگر اهمیت موضوع باشد.

در عرفان نظری نام‌های خداوند عموماً و اسم اعظمش خصوصاً، در عالم هستی و اسباب نزول فیض در این جهان مهم‌ترین نقش را بر عهده دارند. شناخت اسم اعظم الهی و جایگاه آن در تفکر عرفانی مستلزم پرداختن به مفاهیم بنیادی در فهم اسم اعظم است، که شامل وحدت وجود، تجلی و ظهور، تشکیک در مظاهر، امهات اسماو... می‌باشد؛ سپس به بحث اسم اعظم حق تعالی به‌عنوان کامل‌ترین اسماء حق تعالی پرداختیم. موجودات عالم هر کدام مظهري از مظاهر حق تعالی می‌باشند. اسم اعظم جامع جمیع صفات حق است. لذا می‌بایست در بین مراتب و مظاهر اسماء نیز مظهري که آئینه‌ی تمام‌نما بوده و یک‌جا حکایتگر همه‌ی کمالات و اسماء الهی باشد، وجود داشته باشد و این همان انسان کامل است که می‌تواند مظهر همه‌ی اسماء الهیه باشد؛ زیرا موجودات دیگر عالم تنها گونه‌ای از کمالات حق را می‌نمایانند و این فقط انسان کامل است که در نهاد او استعداد برای همه‌ی اسماء و صفات خداوند وجود دارد. لذا در این مجموعه به تشریح اسم اعظم و مظهر آن انسان کامل پرداختیم و مفاهیم حقیقت محمدیه و ولایت عامه و خاصه را نیز در ارتباط با موضوع، مورد بررسی قرار دادیم و در نهایت به این نتیجه رسیدیم که حقیقت محمدیه مقام و جایگاهی است که ظهور یافته در انسانی که جامع اسماء و صفات الهی باشد و به اعتبار مقام جمعی و بسیط عین اسم اعظم است. اعتبار مقام تفصیل مظهر اسم اعظم است.